

Dare Rohoe Reak' Porho

Mit' dhao mit't.en raj do sendra calak' sanakedea. Khange ac' son'geten tin ud.i ka.mia.koe son'geket'koa are od.okena. Senok' senok'te hor ar.e n'o~k're mit't.en har.am tuluc'e n'apamena. Uni har.am do ul dareye rok'hoe kan tahe~ kana. Uni raj son'geten onko ka.mia.koe metat'koa, " Mase nui lelha har.am n'elepe, ac' do ja.nic'e menjon' kana, nit ho~e jua.n hor. kana, ar ona dare reak' jo jom n'am la.git' d.her din jivet'e tahena asok' kan."

Onko do uni har.amko ben'get'adea, arko landaket'a. Ina.kate raj do uni har.am t.hene sen sorena, are kulikedea. Tina.k' umer hoyok' kantama? Uni har.am do raje ror. rua.r.adea, " In' do ira.l gel serma umer ka.na.n'".

Raj arho~ uni har.ame metadea, Tina.k' serma arho~ jivet'em tahente noa dare dom rok'hoe kana? Noa dare reak' jo do oho com jom n'amle. Cedak' ado una.k' dom haronok' kana?"

Uni har.am do a.d.i ma.hir ar.an'te raje ror. rua.r.adea. " Sa.rige noa dare reak' jo do ohon' jom n'amlea. Menkhan dare rohoe do a.d.i lek kantabona. Ente nitok' okako dare reak' jobon jomet' onako dare do aboren baba, gor.om babatekoko rohoelet'a. Onako aloko rohoele khan ohobon jom n'amlea. Nit in' ho~ noa daren' rohoet'a, ado in'ren gidra."

Raj do uni har.am hor.ak' ror. an'jomte, a.d.i a~t.e ma.lun'ena, are ra.ska.yena, ar a.d.iye sarhaokedea.

Santal A . r i c a . l i Lakcar

Ra_khi_jogaore_Maejiu_koak' jopor_ao_ar_ja_rur_tet'

A_diba_siak' a_gil legcar porbosti ar rukhia. maejiuak' ba_jhua. selet' got_a dha_rtiren sanam pa_rsi ar jatia_r koak' legcar ban'cao dohoe lagit' jug khon ge daman da_yik' ko manao a_guet' kana maejiu ko. Legcar do mit't_en jatia_rak' Tangible ar Intangible legacy (a_gil hapram ko t_hen khon hec' agu akan) se dhara, one oka do mit't_en ja_tia_r ac're ren bo~spirhi~ ko khone n'ama. Mit't_en ja_tia_rak' legcar sa~ohe~t' do barya thamga_d_i cetanre ten'gu akana mit' do hoyok' kana "Tangible legcar" one oka do jak-jot_edok', Jeleka unko nit. akan jatia_rak' orak'-dua_r reak' dhoron, durup'-tingun se unkoak' benaoak' ko, jumi reak' dhoron, puthi, huna_r, bebohar jinis selet' aema mare jinisko. Ar mit't_en do "Intangible legcar" one oka do bahre re ban' n'eln'amok' menkhan unko nit. akan jatia_rak' folklore se gam-kudum, a_ri-ca_li, pa_rsi ar a_kilte at_karok'a. Legcar reak' sanamako noa bisoeko reak' dhara idi doho jahae~ jatia_rak' a_gil legcar rukhia. porbosti reak' ge umultet'.

One oka do mit't_en maejiu ac' ak' jingi reak' jotoak' dhapre tinre do adh-juan, tinre do juan, tinre do gogo, ban' do groom burhi hoe kate gharon'j metakme sa~otare nij legcar porbostire, beohar/hewa, pa_tia_r-mon doho ar tayom daram ren ko lagit ket_ec'tet' reak' ma_ruk ko dohoeda. Jodi ho~ A_diba_si sa~otare legcar hewa se hara-buruire maejiu-herelak' selet' do mit' soman ar dene-banarak' sa_bit' menoga. A_diba_siak' kisim reak' rehet' te Tangible legcar reak' hat_n' lekate akoak' orak' gor_hon reak' begartet', kisimtet' do a_gil legcar reak' hat_in'. Mit't_en santal ato-t_ola do a_di algatege et_ak' ato-t_ola khon begaroak'. Hasa orak' korenak' bhit're len'jer potaore santal maejiu ac'ak' mon reak' naksa Intangible se uko legcar ko sodora. Hasa orak' reak' gor_hon asol jhakao dha_t ar ad_epase sapa-sapi santal

jatia.r likhon gor.hon edako okado ketec' tite ko sap' dohoakat' santal maejiuko.

Santal ato se t.ola orom reak' armit't.en asol cinha. do hoyok' kana "Ma.n'jhi than" "Man'jhi haramak' cinha." one oka do Man'jhi haramak' orak' saman're ta~hen. Santal ato-t.olako a.yur la.git' mimit' got.en santal ato-t.olare menek'a Ma.n'jhi porisod ar noa ren mukhia doe hoyok' kana "Ma.n'jhi". Ar noa "Ma.n'jhi than" tear, potao ar jotonre menak'a santal maejiuak' bhumika. Noa chada santal salat' uttar-pachim nakha reak' et.ak' A.dibasi ato-t.la reak' amdaj joto gha~rojre ge bises jonok' unko ko beobohara. Ona do hoyok' kana "cira.m jonok'". Bajarre baha jonok', na~r.kor. reak' jonok' ma bogete n'amok'. Menkhan noa la.e calak' kanak' jonok' tear lagit' santal maejiuko do gad.a ar.e se patharre sira.m da.ndhi khon da~r.a~ da~r.a~te ko cira. aguya. Noa sa~ote ja.rur. bisoe do hoyok' kana unko do tisho~ sira.m da.ndhi selet' do bako tut' aguya menkhan ad.i jotonte mit't.ec' mit't.ec kate sira.mko cira.ya. Jemon dar.e reak' khuti alo hoyok' boron' kalom se tayom serma arho~ ba.r.ti ba.rtiko cira. dar.eak'. Ona sira.m a.gu kate hot' ar rohor. kate jonok galan' reak' ga.khurtet' do santal maejiu ko nij gharon'j khonge ko cet'eda. Noa din hilok'ak' baoboharak' bises jonok'te santal maejiu ko do orak' ar chat.ka ko jok' sapaeda. Ona chad.a raca guric' ka.mi re siram jonok' do a.prug one oka raca mojge tahe~n. Santal selet' et.ak' et.ak' A.diba.si maejiuko orak're tahe~n okte khijur sakam reak' pa.t.ya. galan' ko kusiak' okado a.gil kun'ka.l reak' na.muna tet'A.diba.si maejiuak' nipun te~he~n' ho~ko jiar. dohoakada. "Intangible legcar"re aema mahto bisoe ko menak'a. Oka do maejiuko jahan cecet' t.ha.i re cet' se jahan ssunidrit.o got. awak' lekate do ban'. Menkhan mit'mit'te gharon'ja ar sa~otare her.an ka.mite ko bhija.u idiyeda. Jaha~t.ak' jatia.r ge oprom reak' et.ak'ak' rehet' do hoyok' kana pa.rsi. Noa tayom do hijuk'a folklore se gam-kudum ar sa~ota reak' ka.htuk akei.

A.diba.si sanam jatia.rkoak' ge menak'a nij go pa.rsi. Pa.rsi bisoe tinre hijuk' un do pahilre ge okoeak' bhumika hijuk'a uni doe hoyok' kana gidra. ren gogo. Cedak' je, gidra. en'gat kukhire doho khon ehop' kate janami ar gidra. haraye belare mit't.en maejiuak' bhumika besima.. Jion ca.rit lekate maejiu kukhire gidra. dohoye lekman. En'gat kukhire ta~he~n okte en'gat sa~o gidra.wak' buka. sec'te gidra. do jomak' n'ama kate hor.mo sec'te harak' sa~o sa~ote gidra.wak' hatan' ac'tegi parsi reak' ar.n'e at.kar dareyak'a. **Cognitive Neuroscientist Eino Partanen of the University of Helsinki** – reak' gobesona lekate- nij tite moca bond kate jahan katha r.or. lekhan cet' leka an'jomoka t.hik onkage bond katha reak' ar.an' gidra. uni en'gat kukhireye an'jom n'amae ar aema ar.an' en'gat bha.rti dosare an'jom katege uni doe janamoa. Gidra.wak' parsi bar.hon/bolman ehop'ok'a ac' en'gat kukkhi khon one okado bha.r.ti hor.mo okte reak' muca.t' 10 haptare hoyok', noa do **Sweden ar USA** reak' gobesonare rakap' hec' akana. Noa khatirte ge mit't.en bha.r.ti hormo oktore ona sa~ote caecolon, pust.i jomak', jira.o joto bisoe ge adi daman kana cedak' je jotowak' ko ge gidra. cetanre joto dhomos parak'a. Gidra. janam tayom acy gogo oka pa.rsiteye r.or.a ona pa.rsige gidra. ho~e ceda. noa belare mit't.en gidra. do pa.rsi ceda ac' go-baba, ad.epaserenko ar gidraren gatiko t.hen khon; oke sa~o uni do d.her oktoe khemao. Gidra. do nonkate ac' go pa.rsi cecet'e ehoboa,oka dp mit't.en maejiu daman bhumika paloneda. (Ol tun'gek'a)...

Lalocia Seta

Mit't.en laloc setae tahekana. Mit' din mit' ren'gec' hor.ak' daka or.ak' khon jel kut.ie kombr.o keda. Ar ona jel do mocare ger kateye da.da.r. kan tahekana. Ona jel kut.i jojom la.git' mit't.en t.ha.ianak' jaegae n'an'am kan tahekana. Mocare jel tahe okte rege uni

seta do mit't.en dak' a.tuk'kan gad.a cetan sako teye paromok'
tahekana, Ar paromok' okte uni seta do latar dak' sec'e koyok' ket'
khan ac' leka ar ho~ mit't.en seta jel kut.i ger akat'e n'el n'am
kede.a.

Uni seta do bar kut.i jel hoyok'taea menteye menjon'kan tahekana. Ona
ia.te a.d.i usa.rate uni seta do ac'ak' gatere BHU- BHU kateye dongot'
kada, ar n'elme unrege ona moca reak' jel do n'urha.yen taea ar dak're
a.tu senen taea. Ar onkate uni laloc seta do jel kut.iye at'keda,
mit't.en jel kut.i ho~ bae n'am dar.eada, ar onkate sanamak'e at'keda.

Rohor . Sakam

Rohor . sakam hae! Bes dintamkore,

Ha.r.ia.rgem n'ellen dare cetanre;

He~, dare sajaotet' bad.haoledam,

Ohae! Bhabnage nit n'elok' kana.

Tahe~kanam tis dare cetanre,

Cet' dukge bam bad.aeleda unre;

Reren' ar ce~r.e~ko seren'at'me,

Nitok' do hae amko hir.in'ket'me.

Sisirtem purt.ha.k' kan tahe~kan con',

Hoe ho~e hoyon'et'me tahe~kan con';

Ohae okayen ban' ona mantam!

Janwar ar hor . nit lebet'me am!

Dare cetanrem tahe~kan jokhec',
Amak' umulre hor.ko asraelen;
Janwarko jira.ulen am latarre,
Jotoko sarhaolet'mea unre.
Nitok' do muhinrem par.ao akante,
Hir.in'ket'meako hae! Algate.
Nonkage n'elok' dha.rti dosa do,
A.d.i sondhe hae, dukre gate do!
Hae sakam! Hor. ho~ am leakage co,
Dhon taken ha.bic' manot n'amako;
Nandanlen khanko am leakage co.
Sesantire do hae d.hila.uk'ako.

Dumur

Dumur do_ mit'tegeko tahe~na. Ja~ha~ t.hen khonko bhir.ka.uleko khan,
ar ja~ha~ sec'ko ud.a.u calak' khan, mit'tegeko calak'a. Pa.hilic'
ja~ha~ t.hene abok', ond.egeko durum durumok'a. Onkoak' or.ak' do
chata kana, metak'ako "dumur chata". Dumur chatare dumurkom n'elleko
khan, cet' ban' se chata perez' durum durum, sugu bugu bar.eako: Mit'
chatare mit't.en ra.ni menaea. Uni dumur ra.ni do mit' t.un' ho~ bae
ka.mia; oneko mengea, " Uni do ra.ni se ban'!" Uni do ekene belea.

Ona chatare khat.oya dumur menak'koa. Onko do a.d.i ur.um sur.um mit'

ka.migeko tahe~na. Akoak' or.ak' metak'me chatako teara. Chatam n'elle
khanem ma.lun'kok'a; kat. reak' ho~ ban' kana, kagoc reak' ho~ ban'
kana ka~ creak' ho~ ban' kana. Ona chata do ka.t.ic' ka.t.ic'
t.huia.k' dead ea a.d.i husna.k' lat.ha mit' idi akat' leka n'elok'a.
Uni ra.ni do onako t.huia.k' bhitriregeye belea. Onko khat.oya dumur
do orapa.rite bahako khon rasako cepec' a.guia ar chatareko bhoraoa.

Arho~ tesar lekan dumur menak'koa, onko doko metakoa Askotia. dumur.
Ra.ni dumur do bako ka.mire ho~, enre ho~ thoko belea arko hoponkoa!
Menkhan noko Askotia. dumur do kur.hia. mara asket gidra. leka
chatakorege ekenko lade gugu bar.aea. Noko askotia. dumur doko har.am
n'ok'len khan Khat.oya dumur t.henko laga ocok'a, arko goc' ocok'a.
Onate baha- rasako a.gui, ona do a.d.i mo~n'j rasa hoyok'a. Chatako
tearle khan , hor.ko do tiok'kate rasatet' doko rod.oc' rod.oc'
od.ok'a. Ona rasa doko metak'a " dumur rasa". A.d.i mo~n'j n'ut.uk'
n'ut.uk' her.ema ar ran ho~ ranok'a. Onko dumur ond.e khonko da.r.a,
ar ja~ha~ t.henko sen jarwak'a ar ond.egeko chataea.

Dumur do darekore, sate latarkoreko chataea, okama ca.ukat.kore ho~.
Dumur do totor. doko totor.gea, sahao leka, ro~ lekanako Menkhan noko
khon la.t.u n'ok' menak'koa, lot.oc' leka. Onko doko n'ele kana. Noko
do a.d.i a~t.ko totor.a. Busku ka.i leko khan laga lagateko totor.a
bis ho~ menak'takoa.

Tuma.l- A.kil D.ahar, pa.hil ha.t.in'

Hawaga .d .i

Gud. gud. sad.eate hane hawaga.d.i,

N'irrate dara kan a.d.i cand.a ca.nd.i.

Sadom jor.ao ban' ja.rur. ona ga.d.ire,

Hor.e calao kol menak' ona bhitrire.

Laharey dur.up' akan ga.d.i cak'laaic';

Hopon cak'e capo akat' t.hika.n
ha.bic'.

T.hik horte calak' la.git' ona hopon ca~k',

Nase nasey' pet.era a.cur bar.ae tak.

Ac' lahare saman' sen hijuk' senok'ko,

Po~k' po~k'ate etom kon'e' sa ocoko.

La.t.ugea banar ca~k d.an'gra ga.d.i reak';

Ka.t.ic'gea ponon ca~k noa ga.d.i reak'.

Dec' na~.wa~.iok' a.d.i sad hawaga.d.ire,

Legem juta. a.ika.uk'a calak' ghur.ire.

Rel Ga .d .i Reak' Galmarao

Ra.mjit ar Jshade do mit' atoren kanakin. Ra.mjit do d.her dhao rel
ga.d.ireye dec' na~.wa~.i akana. Ar relga.d.i ho~ tanmane n'el akat'a;
Ar Jshade do ban'. Eken nase nase hor.ko t.hene an'jom bar.a akat'a.
Mit' din Jshade do Ra.mjite metadea, "Henda ho relga.d.ire do bhala
cet' leka a.ika.uk'a?"

Ra.mjit- A.d.i mo~n'j a.ikauk'a. Khub a~t. ga.d.i calaok're ho~,
dec'kok' jokhec' do una.k' ta.pis calak'kan bam a.ika.ua. Khir.ki
mohnd.am ben'get'le khan dareko ar or.ak'ko da.r.et' leka n'elok'a.
Menkhan dareko, or.ak'ko ma n'ir rua.r.kan. Jshade- Mase arho~ rel
ga.d.i reak' la.i idia.n' talan'me. A.d.i hahar.a an'jomok' kana. Nun
maran' in' harayenre ho~ cedak' co relga.d.i ba.n' n'el akat'.

Ra.mjit- Relga.d.i do mit't.en do ban' kana. Bon' bon' a.d.i uta.r ga.d.i ko ton'gea. Mot.a mot.a me~r.he~t' sikr.iteko ton'gea. A.d.i mo~n'j ba.k'kup'ak' menak'a. Tina.k' ga.d.i ja.rur.a, ina.k'ko ton'gea. Oka do mo~r.e~ gel khon ho~ ba.r.tige. Mimit' ga.d.i do mit't.en hopon or.ak' leka. Mit' kandhagea. Cak do eken me~r.he~t' kana. Ar me~r.he~t' cetante calak'a, ona me~r.he~t' doko metak'a rel me~r.he~t'. Onate ga.d.i n'utum ho~ hoe akana " relga.d.i". Oka oka ca~k calak'a, ona onate got.a sor.ok'ge rel me~r.he~t'ko ba.isa.u idi akat'a. Laha uta.rre do kol or.ak' menak'. Kol or.ak' do In'ra.jiteko metak'a "in'jin". In'jin t.henge cak'laoic' doe tahe~na. Cak'laoic' do In'gra.jiteko metaea " d.raebhar".

In'jin motote do ban' calak'a. Dak' reak' bhap ar koela reak' dar.etege. Ona kol or.ak'rege dak' ar koela bhorao la.git' jaega menak'a. Uni d.raebhar do koelae jol ocokoa ar dak' do lolok'a ar bhapok'a. Mit't.ec' gol gol jelen' mon'gra cot. .sec' menak'a. Onatege bhap ar dhu~a.~ od.okok'a. Tayom uta.r kandhare do ta.k'nkhiyic'e tahe~na. In'gra.jite uni doko metaea, " gard". Sin' marsal la.git' do barea jha.nd.i tahe~ntaea; arak' ar ha.ria.r.. Tinre ga.d.i thirok'a unre oka do mit' gha.r.i ga.d.i khone a~r.gona ar ban'khane dec'kok'gea, ar laha sec'e ben'get' bar.aea. Ar mit't.ec' ok'ron.ak' tahe~ntaea. Tinre ga.d.i lar.a.o hoyok'a, unre uni gard. do hurla.ia jha.nd.i uni d.raebhar sec'e hurla.ia. D.raebhar do In'jine pet.ergoda, ar ki~ki~r. marte sad.ea. Lutur ho~ tin'git'kok'tama. Ona sad.e doko metak'a "sit.i". Sit.i lekange ga.d.ire dec' akako doko bujha.ua nitok' ga.d.i lar.aok'a.

Pa.hil do ba.i ba.iteye calaoa. Ina.kate doe usa.ra idia, Ar ona mon'gra khon dhu~a. ar bhap a.d.i ta.pis khut.la.u od.okok'a. Ar nonka sad.ea, khoko khoko, khoko khoko, khoko khoko.....Tina.k' usa.ra ga.d.i calak'a, sad.e ho~ una.k'ge usa.rak'a. Okare ga.d.i ten'goe hoyok', ona khon thor.a laha n'ok' khon d.raebhar do ba.i ba.ite ga.d.i doe t.a.hri idia. Ga.d.i thirok' tora o ga.d.ire dec' akanko doko bidna.k' godok'a. Ga.d.i ten'gok' tha~.i do Ingra.jiteko metak'a " st.eson". N'inda. la.git' do mit't.en diuhe tahe~ntaea. Onarege arak', ha.ria.r., sasan'- dak' ka~c menak'a. Onkage tinre ga.d.i lar.a.o hoyok'a, unre, ona ha.ria.r. ka~ce marsala are hurla.ia.

St.eson t.hen ga.d.i set.erok' jokhec' hor. do thor.a pharak
n'o~k'regeko ten'gona, Ente a.d.i ta.pis hoe t.helao hijuk'a. Ga.d.o
bhitri sec' or aderok' lekam a.ika.ua. Jshade- Relga.d.ire eken hor.ko
dejok'a? Ra.mjit- Hor. mako dejok'ge onko chad.a ga.i d.an'gra, merom,
sadam eman janwar ho~ko dec' idikoa. E Jshade — Ban'ko don a~r.gona?
Ra.mjit- Ban', onkoak' kandha do me~r.he~t' pin'jra. reak' kana.
Jomak' ho~ ond.ege ader akoa.

Jshade- Ar cet'ko lade idia?

Ra.mjit- Cit.hiko, kat.ko ar emanteak' jinis ko lade idia. Sedae do
tar.amte a.d.i sa.n'gin' calak' hoyok' kan tahe~na, ar a.d.i lan'ga
harontem tioga. Na~ha~k' do relga.d.i menak'te sa.n'gin' sa.n'gin'
a.d.i usa.ram sen dar.eak'a, ar sa.n'gin' sa.n'gin' reak' cit.hi ho~
n'am godok' kana.

Jshade- Ina.gelan' galmaraoa. Oka hilok' relga.d.in' n'el enhilok'
beste don' bad.ae dar.eak'a.

Tuma.l- A.kil D.ahar, pa.hil ha.t.in'

Isorak' Ma_hima

In' Bebenaoic' do jotoak'ge;

T.hosok' mo~n'j sirjontae sanam sec're.

Cot. phaelaore n'elkom ma ipilko,

Ah! Dula.r.et'ko me~t'kintabon.

Adomko hud.in', adomko hapr.ak'

Ar ka.t.ic' ka.t.ic'ko cumka.k' cumkak'.

Tina.k' mo~n'j ho~ko liplipa.uk' kan,
Gidra.i thirok' kan onko n'elte ma.
Jhalkaok' sin' cando ma n'eleme se
Cet' m~on'j ho gol-sona cakta leka.
N'inda. cando do n'inda. la.git'ge,
He~, hor.ko ra.ska.i dulako kana.
Hisit' hisit' hoye hoe ocoyet'
Ar hor.motabone jud.asiyet';
N'u~i dak' ho~ con' mo~n'jge rila.mala,
Sapha ar sebelgey ima.n' kana.
Jomak' n'u~ak' isin aroe la.git'
Sen'gel benao ho~e cet'abon kana.
Ar hor.o eman casbas la.git'
Bud ar akel doe emabon kana.
Em akawadin'ae soros me~t'kin.
Ar me~t' pipnikin, ba.n' cuba.gok'a;
Em akawadin'ae mu~ ar luturkin,
Alan' ho~e emdin'ten' ror.et'a.
Tikin ar jan'gakin, hor.mo in'ak'
E benaoket'te in' a.sul dar.eak'.
E gidra.ko Isor joharaepe;
Uniak' ma.hima sabasipe.

Tale

N'elme se ona d.on' d.on' catom leka do cet' dare kan ban'! But.a.t,hen ma a.d.i mot.a. Ar ba.i ba.ite cot. sec' do nanha idigea. Ona do tale darege. Noa dare do onkage a.d.itet' a.d.i usula. D.a.r do ba.nuk'a. Har.amak' sakam do latar sec' la.r.kujok'a, ar ban' har.amak' do cot. sec'ge sojhekok'a.

Ban' d.a.rok're ho~ sakam do la.t.u la.t.ua. Nawanak' do a.pa.r.i leka od.okok'a, sikup' bini lekage. Sakam do jelen' jelen'gea, ar sirkote jeret' mit' akana. Harak' sa~ote onkage or sikup' bini leka ba.i ba.ite pasar.ok'a. Hara muca.t'-kate ma cap capayenge. Sakamtet' do ba.gr.a. muca.t're sakamok'a. Ba.gr.a. do nalagea; ar.e ar.ete do kata d.at.a leka menak'a. Geget' ho~ eget'gea. Ja~ha~tis tale sakam ba.gr.a.re sap'katem tul lega akat'a? Geget' leka a.ika.uk'a. Ka.t.ic' ka.t.ic' gidra. botorlen khan cet' leka en'gat se apatreko ha.r.up' jaladok'a onkage sakam do ba.gr.a.re tire leka darere ha.r.up' akana. Ohom or chad.aolea; kha.juk ban' sea akan khan.

Tale sakamte biniko benaoa, ar pa.t.ia. ho~ko galan'a. Gidra..ko do pepr.e~t' ho~ko benao enec'a, ar sad.e ho~ beja~eko ocoea. Cet' leka sad.ea? Pe~... se ban'? Sakam goc'len khan sahan la.git'ko tiok'jon'a. Sakamte ja~ha~tis bagwan ho~ko et.eda ar kumba. ho~ko daba. Jo ho~ ban' ka.t.ic'a. Una.k' usul khon bohok're n'uram khan bohok' posak'kok'tama. Balelen khan, ac'tege n'urok'a; adom hor. do n'inda. ho~ n'inda. tale bele la.git' tale dareko horhokak'a. Gabetet'ko copoc' joma. Copoc' jokhec' d.at. are ganthar do bogete sogek'a. Gabetet' do rod.oc'kate holon' sa~o mesalkateko pit.ha.ia, unre ona pit.ha. doko metak'a, "tale pit.ha.". Daka sa~ote ho~ko mesala unre doko mena, "tale daka".

Berel tale jo bhitrire rasa tahena, ona rasare len'jer n'o~k' khur.us khur.us guli tahena, ona ho~ beja~e sebela, ona do bha.ti kana, ona doko metak'a, "tale bha.ti", ar rasatet' doko sir.uba, her.emgea.

Pot.koc' jan'em mak' par.ak'ket'a, ar bhitritet're ona bha.tige unre do juda.ge sebela. Gidra. do a.d.iko kusiak'a; n'am bar.aeako. Daretet' do par.ak'kate or.ak'reko lagaoa.

Tuma.l- A.kil D.ahar, pa.hil ha.t.in'

Meskoc'

Meskoc'

(5)

Gidra.: Baba In' do_ Iskulte do_ ba.n' calak'a,

Baba: Cedak' ba.bu cedak' bam calak'a,

Gidra.: Ente bare, aleren mahasoe cet'ge bae dar.eak'a jo_to_ge aleye par.hao ocolea.

(6)

Mahasoe barea gidra. aema kurumut.u kate reho~ unkin asketia. gidra. cetat reho~/ hisa.b do_ ba.kin cet'leda,

Mit'din unkin gidra. ul dare rekin dec' kate ulkin tia.k'kan tahe~kana, un okterege n'elme uni mahasoe ond.em set.er got'ena, Ado_ gidra.i metat' kina, In' pea ul ema.n'ben, Gidra. do_ pea ul kin emadea, Arho~ uni mahasoe do_e metat'kina, Den barea ul ema.n'ben, Unkin do_ arho~ barea ulkin emadea.

Nia. dhao uni mahasoe do_e metat'kina, Nitok' la.iben se in' t.hen tina.k' ul menak'a? T.hik takrege e_t.ak' gidra. do_e me_n go_t'keda E ya alom la.ia, nonkate on'ko/ hisa.be cet' alan'a.